



## **Pécsi Ítéltábla**

Az ügy száma: Gf.V.40.022/2022/4/1.

### **A felperes:**

Felperes1 (Cím3)

### **A felperes képviselője:**

Dr. Berhidai-Parragh Imre ügyvéd (Cím16 I. emelet)t

### **Az alperesek:**

Alperes1 (Cím2) I. rendű;

Alperes2 (Cím4) II. rendű

### **Az alperesek képviselője:**

Dr. Esze Tamás pártfogó ügyvéd (Cím17) I. rendű

Lemléné dr. Bitá Mónika ügyvéd (Cím15) II. rendű

### **A fellebbezési kérelmet előterjesztő fél:**

I. rendű alperess (117. sorszám alatt)

### **A per tárgya:**

Kártérítési igény

### **Az elsőfokú bíróság:**

Kaposvári Törvényszék

### **A fellebbezéssel támadott határozat száma:**

1.G.40.035/2021/112/II.

## **Í t é l e t:**

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét fellebbezett részében helybenhagyja.

Megállapítja, hogy az I. rendű alperest képviselő pártfogó ügyvéd díját teljes egészében az I. rendű alperes viseli.

A le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

## **I n d o k o l á s**

[1] Az elsőfokú bíróság által megállapított releváns tényállás szerint az cég1 Ingatlanforgalmazó és Értékcsemlő Kft-t a cégbíróság 2003. november 17-én jegyezte be a cégjegyzékbe. A cég fő

tevékenysége saját tulajdonú ingatlan adásvétele, egyedüli ügyvezetője a cég megalakulásától kezdve az I. rendű alperes volt. A céggel szemben a Zala Megyei Bíróság által elrendelt felszámolási eljárás befejezésére 2012. szeptember 23-án került sor, majd a társaságot a cégjegyzékből törölték.

- [2] Az I. rendű alperes, mint az cég1 Kft ügyvezetője és házastársa, név 2008. szeptember 4-én kölcsönszerződést, valamint jelzálogszerződést kötöttek a név6 István cég7tel 40.000.000,- Ft kölcsön folyósításáról.

A hitel biztosítékeként a felek jelzálogszerződést kötöttek

1. a név tulajdonát képező, cím18, belterületi 84. hrsz, cím18, Fő út 14. szám,
2. az I.r. alperes tulajdonát képező helyrajzi szám1 hrsz. és
3. az I.r. alperes és házastársa  $\frac{1}{2}$  -  $\frac{1}{2}$  arányú tulajdonában álló helyrajzi szám2., cím19 György u. 42. szám alatti ingatlanok terhére.

Az I. rendű alperes a jelzáloghitel igényléséhez mindhárom ingatlanról értékbecslést készíttetett anyósa, név1 cégével, az cég4 Kft-vel, mely cég alkalmazottjaként az értékbecsléseket a II. rendű alperes készítette el. A II. rendű alperes anélkül, hogy az ingatlanokat személyesen megtekintette, illetve az I. rendű alperes által az ingatlanokkal kapcsolatban átadott információkat, fényképeket ellenőrizte volna, az értékbecsléseket 2008. augusztus 27-én elkészítette és hozzájuk fotókat is mellékel. Az értékbecslések szerint az cím18, Fő út 14. szám alatti, 84. hrsz. ingatlan forgalmi értékét 17.060.000,- Ft-ban, a helyrajzi szám1 hrsz. ingatlan forgalmi értékét 15.860.000,- Ft-ban, a cím19 György u. 42. szám alatti 128. hrsz. ingatlan forgalmi értékét 47.110.000,- Ft-ban határozta meg.

- [3] 2008. szeptember 8-án a cég7 a valótlan tartalmú értékbecslésekre is figyelemmel a kölcsönszerződés szerinti 40.000.000,- Ft kölcsönt folyósította az cég1 Kft részére. A kölcsön összegéből az cég1 Kft-nek az cég8 Zrt-nél fennálló 7.757.460,- hitelét kiváltották, a kölcsön fennmaradó összegéből 17.250.000,- Ft-ot az I. rendű alperes készpénzben felvett és ismeretlen célokra, egyéb ügyletekre fordította.

- [4] Az cég1 Kft 2009. márciusától a kölcsönszerződésből eredő fizetési kötelezettségének nem tett eleget, a pénzintézet felszólításaira nem reagált. A cég7 élni kívánt inkasszós jogával, ekkor állapították meg, hogy a fedezetként leköötött ingatlanok értéke nem nyújt biztosítékot a felvett 40.000.000,- Ft összegű kölcsönre. A hitelszöveget ügyvezetője, név9 és név11 értékbecslő a fedezetként megjelölt ingatlanokat 2009. március 13-án utóellenőrzés keretében a helyszínen megtekintették és lefotózták. Megállapították, hogy az cím18, ... út 14. szám alatti ingatlanról a hitelkérelemhez csatolt fényképek közül a külső felvételeken az cím18, ... út 12. szám alatti épület, míg a cím19 u. 42. szám alatti 128. hrsz. ingatlanról a hitelszerződéshez csatolt fényképek közül a külső felvételeken a cím19 u. 18. szám alatti épület látható. A belső felvételek mindkét ingatlan esetében bárhol készülhettek.

- [5] Az I-II. rendű alperesek és társaik ellen indult büntető eljárásban az igazságügyi ingatlanforgalmi szakértő az cím18i ingatlan forgalmi értékét 660.000,- Ft-ban, a zalaegerszegi ingatlan forgalmi értékét 1.470.000,- Ft-ban, míg a gösfai ingatlan forgalmi értékét 1.050.000,- Ft-ban állapította meg.

- [6] A 2010. június 6-án kelt hátraléki kimutatás szerint a fennálló tőketartozás 38.888.890,- Ft, az összes ügyleti kamat 5.125.980,- Ft, az összes késedelmi kamat 691.047,- Ft, egyéb költség 1.500,- Ft, a fennálló összes tartozás a 40.000.000,- Ft összegű kölcsönszerződéshez kapcsolódóan 44.707.417,- Ft volt.

- [7] Az cég1 Kft ellen indult felszámolási eljárásban a név6 István cég7 összesen 56.096.911,- Ft követelést terjesztett elő, amelyet a felszámoló nyilvántartásba vett. A felperes a szerződésszám szerződésszámú, 40.000.000,- Ft összegű kölcsönszerződéshez kapcsolódóan

38.888.809,- Ft tőke, 5.125.980,- Ft kamat, 691.047,- Ft késedelmi kamat, 1.500,- Ft egyéb költség, azaz mindösszesen 44.707.417,- Ft összegű hitelezői igényt terjesztett elő.

- [8] A felszámoló a 2011. május 27-én kelt nyilatkozatában tájékoztatta a felperest, hogy az összesen 56.096.911,- Ft összegű követelésének kiegyenlítésére nem áll rendelkezésre fedezet, a követelés behajthatatlan.
- [9] Az I. és a II. rendű alperes a cég5 Kft. közbeiktatásával további jogügyletek kapcsán csalárd magatartással a felperest jogtalan haszonszerzés végett tévedésbe ejtette, cselekményükkel a felperesnek 22.994.978,- Ft kárt okoztak, melyből 1.003.757,- Ft megtérült, a meg nem térült összeg 21.991.221,- Ft.
- [10] A cég5 Kft-t felszámolási eljárást követően 2013. szeptember 3-án törölték a cégjegyzékből.
- [11] A név6 István cég7, „f.a.” mint eladó és a cég6 Zrt., mint vevő 2020. május 22-én követelés-engedményezési és jogátruházási megállapodást kötött, amellyel a felperes, mint engedményező az engedményesre ruházta a cég5 Kft-vel szemben fennálló, a 052008023C02. számú hitel-/kölcsonyszerződésből származó valamennyi követelését.
- [12] Az I. rendű alperes és társai ellen büntető eljárás indult, amelynek tárgyát képezték egyebek mellett az cég1 Kft által felvett 40.000.000,- Ft összegű kölcsönrel kapcsolatban, valamint a cég5 Kft által felvett 22.994.978,- Ft kölcsönrel kapcsolatban elkövetett bűncselekmények. A név2 Törvényszék a ügyszám számú ítéletében megállapította, hogy az cég1 Kft által felvett hitellel kapcsolatban Alperes1 és Alperes2 a név6 István cég7et jogtalan haszonszerzés végett tévedésbe ejtették, cselekményükkel a sértettnek 40.000.000,- Ft kárt okoztak, melyből 3.763.536,- Ft megtérült, míg nem térült meg 36.236.464,- Ft, melyre a sértett mint magánfél polgári jogi igényt terjesztett elő. A cég5 Kft kölcsönszerződésével kapcsolatban megállapította, hogy Alperes1, Alperes2 és név3 magatartásukkal a cég7et jogtalan haszonszerzéssel tévedésbe ejtették, cselekményükkel a sértettnek 22.994.978,- Ft kárt okoztak, melyből 1.003.757,- Ft megtérült, míg nem térült meg 21.991.221,- Ft, melyre a sértett mint magánfél polgári jogi igényt terjesztett elő.
- [13] A név2 Törvényszék ítéletével Alperes1t csalás büntette és más bűncselekmények miatt, Alperes2t szintén csalás büntette és más bűncselekmények miatt szabadságvesztés büntetésre ítélte, utóbbi esetében annak végrehajtását próbaidőre felfüggesztette. A bíróság a név6 cég7 magánfél által bejelentett polgári jogi igény érvényesítését egyéb törvényes útra utasította. A másodfokon eljáró név4 az elsőfokú bíróság ítéletét Alperes1 I. rendű és Alperes2 II. rendű vádlottak vonatkozásában helybenhagyta.
- [14] Alperes1 a név4 jogerős ítélete ellen perújítási indítványt terjesztett elő, melyet a név4 ügyszám1/6. számú végzésével elutasított. A Alperes1 fellebbezése folytán eljáró Kúria a 2020. március 31-én kelt ügyszám2/3. számú végzésével a perújítási indítványt elutasító végzést helybenhagyta.
- [15] A felperes módosított keresetében elsődlegesen szerződésen kívül okozott kár megtérítése címén kérte egyetemlegesen kötelezni az I. és II. rendű alperest 54.913.425,- Ft és annak a büntető bíróság ítélete jogerőre emelkedésének napjától, azaz 2015. október 13-tól a kifizetésig járó, a régi Ptk. 232. § (2) bekezdése szerinti késedelmi kamatai megfizetésére. Keresetének jogcíme körében hivatkozott az 1991. évi XLIX. törvény (Cstv.) 34. § (1)-(2) bekezdésére, 48. § (1) bekezdésére, a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény 339. § (1) bekezdésére és 344. § (1) bekezdésére. Másodlagos keresetében az 1959. évi IV. törvény 361. § (1) bekezdése alapján jogalap nélküli gazdagodás címén kérte kötelezni az I. rendű alperest 54.913.425,- Ft és annak 2015. október 13-tól a kifizetés napjáig járó késedelmi kamatai megfizetésére.
- [16] Az alperesek a kereset elutasítását kérték.

- [17] Az I. rendű alperes előadta, hogy a sértett közrehatása nélkül ezek a hitelügyletek nem jöttek volna létre, a felperesnél több alkalmazott is ismerte a kölcsönügyletek hátterét. A kölcsön részleteit rendszeresen határidőben fizette, mindaddig míg a pénzügyi vezetők személyes ellentétei harccá nem alakultak. Elismerte, hogy az értébecslések túlértékelése körében hibát követett el, de előadta, hogy erről is előre tájékoztatta a cég<sup>7</sup>i vezetőket. Az I. rendű alperes szerint az cég<sup>1</sup> Kft által felvett összegeket név<sup>5</sup> hitelezői üzletág vezető határozta meg, az ő ötlete volt, hogy a gönyői ingatlant az I. rendű alperes vegye meg egy általa összeállított konstrukcióban. A cég<sup>5</sup> Kft által felvett kölcsönügylet hátterében álló konstrukció ötlete is név<sup>5</sup>től származott.
- [18] A II. rendű alperes ellenkérelmében egyebek mellett utalt arra, hogy a valótlan tartalmúnak bizonyult értébecslői vélemények aláírására részéről az cég<sup>4</sup> Kft alkalmazottjaként, annak nevében került sor. A II. rendű alperes munkaviszonnyal összefüggésben tanúsított magatartása a jogi személy tevékenységi körében eljáró alkalmazottjaként a jogi személy munkáltatónak tudandó be.
- [19] Az elsőfokú bíróság fellebbezéssel támadott ítéletével kötelezte az I. rendű alperest, hogy fizessen meg a felperes részére 36.236.464,- forintot és annak 2015. október 13-tól a kifizetés napjáig járó, az érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamatnak megfelelő mértékű késedelmi kamatát.
- [20] Ezt meghaladóan az I. rendű alperessel szemben, továbbá a II. rendű alperessel szemben előterjesztett keresetet elutasította és rendelkezett a perköltség, valamint az I. rendű alperest képviselő pártfogó ügyvéd díjának viseléséről.
- [21] A bíróság ítélete indokolásában megállapította, hogy a kereset elbírálása során a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény rendelkezéseit kell alkalmazni.
- [22] A felperesnek az cég<sup>1</sup> Kft által felvett 40.000.000,- Ft összegű kölcsönhöz kapcsolódóan az I. és II. rendű alperesek egyetemleges marasztalására irányuló keresetével összefüggésben a jogerős büntető ítélet alapján megállapította az I. rendű alperes bűncselekményt is megvalósító, jogellenes károkozó magatartását, az I. rendű alperes felróhatóságát, a kár bekövetkeztét és az ezek közötti okozati összefüggés fennállását.
- [23] Alaptalannak találta az alpereseknek a sértetti közrehatásra való hivatkozását, ezért nem látott lehetőséget az 1959. évi IV. törvény 340. § (1) – (2) bekezdése szerinti kármegosztásra. Utalt arra, hogy a büntető ügyben másodfokon eljáró név<sup>4</sup> végzésében kifejtette, a sértetti közrehatást nem látja megállapíthatónak. Alaptalannak találta az I. rendű alperesnek azt a hivatkozását is, hogy az adott ügyletek elsősorban a név<sup>6</sup> cég<sup>7</sup> érdekét szolgálták. Rögzítette, hogy a büntető eljárás során kihallgatott tanúk vallomása alapján sem lehet arra a következtetésre jutni, hogy a pénzügyi vezetői vagy alkalmazottai tudtak volna a valótlan tartalmú értébecslésekről, vagy összejátszottak volna az I. rendű alperessel azok elkészítésében és felhasználásában. A bíróság a büntető eljárás során már kihallgatott tanúk ismételt kihallgatását nem tartotta szükségesnek és célszerűnek megállapítva, hogy az azóta eltelt hosszú időre figyelemmel ismételt meghallgatásuktól további, eddig fel nem tárt adatok megismerése nem várható. A büntető eljárás során ki nem hallgatott név<sup>5</sup> volt üzletág igazgatót tanúként hallgatta ki, az ő vallomása az I. rendű alperes sértetti közrehatásra vonatkozó védekezését nem támasztotta alá. A hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (Hpt.) és a felperesnek a perbeli időszakban hatályos Hitelezési Szabályzata, valamint Fedezetértékelési Szabályzata alapján megállapította, hogy a felperes a Hpt. valamint a hitelezési és a fedezetértékelési szabályzat előírásai szerint járt el.
- [24] Minderre figyelemmel az 1959. évi IV. törvény 339. § (1) bekezdése alapján kötelezte az I. rendű alperest a 36.236.464,- Ft kár és annak az esedékességet követő, a kereset szerinti

kezdőidőponttól, azaz 2015. október napjától járó, az 1959. évi IV. törvény 301. § (1) bekezdése szerinti késedelmi kamata megfizetésére.

- [25] A cég5 Kft által felvett kölcsön vonatkozásában a bíróság az I. rendű alperessel szemben előterjesztett keresetet alaptalannak találta figyelemmel arra, hogy e követelést a felperes 2020. május 22-én a cég6 Zrt-re engedményezte.
- [26] Megállapította, hogy a II. rendű alperes a munkaviszonyával összefüggésben követte el – az egyébként bűncselekményt is megvalósító – a felperessel szembeni szerződésen kívüli károkozó magatartását – ezért az 1959. évi IV. törvény 348. § (1) bekezdése alapján a károsult felé kizárólag a munkáltató felel, erre figyelemmel a II. rendű alperessel szemben mindkét kölcsönszerződés vonatkozásában előterjesztett kártérítés iránti keresetet elutasította.
- [27] A felperes másodlagos keresete elutasításának indokaként kifejtette, hogy a jogalap nélküli gazdagodás szabályainak alkalmazása szubszidiárius jellegű, arra akkor kerülhet sor, ha a jogvita a felek jogviszonyára irányuló speciális szabályok alapján nem bírálható el. A szerződéses vagy deliktuális kártérítési felelősségi jogviszony fennállta miatt a felek közötti indokolatlan vagyoneltolódást elsősorban az e jogviszonyra vonatkozó szabályok szerint kell megítélni, ennek megfelelően történt az I. rendű alperes marasztalása is.
- [28] Az ítélet ellen annak részbeni megváltoztatása és a kereset teljes elutasítása iránt az I. rendű alperes terjesztett elő fellebbezést. Fellebbezésében fenntartotta azt az állítását, hogy „a kölcsönök felvételében a felperes közreműködött”, a fedezetül bejelentett ingatlanok forgalmi értékét nem ő, hanem név5 üzletág vezető határozta meg. Állította, hogy a felperes a károkozásban 50%-ban részt vett, ezért a Ptk.6:524.§ (2) bekezdése alapján kell a bíróságnak eljárnia. Előadta azt is, hogy a kölcsönösszegeket rendszeresen, határidőben fizette, a perre okot nem adott.
- [29] A felperes fellebbezési ellenkérelmet nem terjesztett elő.
- [30] A fellebbezés nem megalapozott.
- [31] Az elsőfokú bíróság a fellebbezésre tekintettel releváns tényállást helyesen állapította meg, azt a másodfokú bíróság ítélezése alapjául elfogadta.
- [32] A rendelkezésre álló bizonyítékok helyes és okszerű mérlegelésével jutott az elsőfokú bíróság arra a következtetésre, hogy az I. rendű alperes a felperesnek a károkozásban való közrehatását a perben nem bizonyította.
- [33] Az I. rendű alperes fellebbezésében tévesen hivatkozott a Ptk.6:524.§ (2) bekezdésére, mert jelen perben a károkozás időpontjára és a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény hatálybalépésével összefüggő átmeneti és felhatalmazó rendelkezésekről szóló 2013. évi CLXXVII. törvény (Ptké) 1.§-ára figyelemmel a Polgári törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény rendelkezéseit kell alkalmazni.
- [34] Az 1959. évi IV. törvény 340. § (1) bekezdése szerint a károsult a kár elhárítása, illetőleg csökkentése érdekében úgy köteles eljárni, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható. Nem kell megtéríteni a kárnak azt a részét, amely abból származott, hogy a károsult e kötelezettségének nem tett eleget.
- [35] A PK 36. számú állásfoglalás szerint, ha a károkozó magatartás előidézésében, a kár bekövetkeztében, a kár súlyosbodásában az elvárható magatartást elmulasztó károsult is közrehatott, magatartásának következményeit a károsult maga viseli. Ez esetben az 1959. évi IV. törvény 340. §-ának (1) bekezdése szerint kármegosztásnak van helye. Nem terheli kártérítési felelősség a károkozót a kárnak azért a részéért, amely abból származott, hogy a károsult nem úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható.
- [36] A perben a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 164.§ (1) bekezdésére figyelemmel az I. rendű alperesnek kellett volna bizonyítania, hogy a károkozó magatartás

előidézésében, a kár bekövetkeztében a károsult alkalmazottjainak tevőleges magatartása vagy mulasztása közrehatott. Az elsőfokú ítéletben helyesen értékelt bizonyítékok alapján e bizonyítási kötelezettségének az I. rendű alperes nem tett eleget.

- [37] Az elsőfokú bíróság ítéletében e körben felhívott indokokkal a másodfokú bíróság is egyetértett azzal a pontosítással, hogy név5 tanúként kihallgatására a büntető eljárásban is sor került. Az elsőfokú bíróság által e körben kifejtett indokokat a másodfokú bíróság a rendelkezésre álló okirati bizonyítékok alapján azzal egészíti ki, hogy nem csak a másodfokon eljáró név4, hanem már a büntető ügyben első fokon eljáró név2 Törvényszék sem látta megállapíthatónak a sértetti közrehatást. A név2 Törvényszék a ügyszám számú elsőfokú ítéletének 27-28. oldalán rögzített indokolás szerint „a bíróság többször is meghallgatta név5t és név7t, akik vallomásukban, illetve az I. rendű vádlottal (Alperes1nal) történt szembesítés során is tagadták, hogy tudtak volna arról, miszerint a hitelfelvétel alapjául szolgáló értébecslés nem valós adatokat tartalmaz az abban megjelölt ingatlanokkal kapcsolatban. A hitelfelvételkor a név6 István cég7 elnökeként működő név8 tanú szintén tagadta, hogy tudott volna arról, miszerint valótlan értébecslések alapján került folyósításra a hitel az cég1 Kft. vonatkozásában.” E tanúk és név9, a szövetkezet ügyvezető igazgatója részletesen ismertették a szövetkezet működését, a hitelebírlás menetét. Vallomásuk alapján nem merült fel olyan adat, amely az ügyben büntetőjogi felelősséget megalapozó sértetti közrehatás megállapítását tette volna lehetővé. Valamennyien egybehangzóan cáfolták ugyanis név10 I. rendű vádlott arra irányuló állításait, hogy a sértetti szövetkezet vezetőinek alkalmazottainak tudnia kellett arról, hogy a hitel felvételéhez szükséges értébecslések valótlanok voltak, illetve, hogy a szövetkezet döntésre jogosult vezetői, alkalmazottai határozták volna meg a fedezetek szükséges értékét.
- [38] A büntető ügyben az I. rendű vádlott védekezésében a büntetőjogi felelősséget megalapozó sértetti közrehatásként megjelölt körülmények a polgári perben az I. rendű alperes által a károkozó magatartás előidézésében, a kár bekövetkeztében való közrehatásként hivatkozott magatartásokkal, mulasztásokkal egybe esnek.
- [39] A kifejtettekre tekintettel a felperes károkozásban való közrehatása bizonyítottságának hiányában az 1959. évi IV. törvény 340. §-ának (1) bekezdése szerinti kármegosztásnak nincs helye.
- [40] Ha az I. rendű alperes által képviselt cég1 Kft. részéről a fellebbezésben hivatkozottaknak megfelelően a kölcsön törlesztőrészeinek fizetése határidőben megtörtént volna, nem került volna sor a kölcsönszerződés felmondására.
- [41] Téves az a fellebbezési hivatkozás is, hogy az I. rendű alperes a perre nem adott okot. A felperes részéről a kártérítési kereset előterjesztésére az I. rendű alperes jogerős büntető ítéletben megállapított, bűncselekményt megvalósító jogellenes, felróható magatartásával okozati összefüggésben a felperest ért kár – meg nem térült kölcsönkövetelés – adott indokot.
- [42] Mindezekre figyelemmel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét az 1952. évi III. törvény 253.§ (2) bekezdése és 254.§ (3) bekezdése alapján helyes indokaira tekintettel hagyta helyben.
- [43] A sikertelenül fellebbező I. rendű alperes perköltséget nem igényelhet, az I. rendű alperes pártfogó ügyvédje díjának viseléséről a másodfokú bíróság az 1952. évi III. törvény 87.§ (2) bekezdése és 78.§ (1) bekezdése alapján rendelkezett, a díj megállapításáról és kiutalásáról a 2003. évi LXXX. törvény 62. §-a szerint a jogi segítségnyújtó szolgálat határoz. Az I. rendű alperes személyes költségmentességére tekintette a le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 14.§-a alapján az állam viseli.

Dr. Zóka Ferenc s.k. a tanács elnöke, Dr. Hrubí Adrienn s.k. előadó bíró, Dr. Berki Csilla s.k.  
bíró